

ทำอย่างไร เมื่อริมฝีปากแห้งลอก

อ.พญ.ปราณี เกษมศานต์

ภาควิชาตจวิทยา

Faculty of Medicine Siriraj Hospital

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ริมฝีปากเป็นอวัยวะหนึ่งซึ่งมีหน้าที่สำคัญหลายประการ ทั้งการรับประทานอาหาร การดื่มน้ำ มีส่วนช่วยในการออกเสียงและการพูด การแสดงอารมณ์ รวมไปถึงการเล่นดนตรีจำพวกเครื่องเป่าอีกด้วย นอกจากนี้ริมฝีปากยังมีประสาทสัมผัสรับความรู้สึกสัมผัสที่ดีมากและส่งผลกระทบต่อความสวยงามของใบหน้า เมื่อมีการอักเสบบริเวณริมฝีปาก ทำให้รบกวนการใช้ชีวิตประจำวันในหลายด้าน

อาการของริมฝีปากอักเสบเป็นอย่างไร

เมื่อมีการอักเสบบริเวณริมฝีปาก ทำให้ริมฝีปากแห้ง ลอกเป็นขุย มีอาการคันหรือแสบร้อน บางครั้งอาจริมฝีปากแตกเป็นแผล ทำให้รบกวนการรับประทานและการพูด บางรายมีการอักเสบของมุมปากร่วมด้วย

ริมฝีปากอักเสบเกิดจากอะไร

ริมฝีปากอักเสบเกิดจากหลายสาเหตุ ทั้งจากภายนอกและภายในร่างกาย ได้แก่

1. ฝุ่นแพ้สัมผัส เกิดจากการแพ้สารที่สัมผัสกับริมฝีปาก เช่น

- เครื่องสำอางค์ เช่น ลิปสติก ซึ่งการแพ้เกิดได้ทั้งจากน้ำหอม สารให้ความชุ่มชื้น สี สารกันเสีย สารกันแดด menthol หรือโลหะผสมในแท่งหรือดัลลิปสติก เป็นต้น
- ยาสีฟัน และน้ำยาบ้วนปาก เกิดการแพ้จากสารแต่งรส แต่งกลิ่น menthol เป็นต้น
- ยาทาเล็บ และเล็บ acrylic ในรายที่มีนิสัยชอบกัดเล็บ
- วัสดุอุดฟัน ครอบฟัน
- อาหารบางประเภท เช่น มะม่วง แครอท เปลือกส้ม

การตรวจยืนยันการวินิจฉัยภาวะนี้ทำได้โดยการทำ patch test หรือการตรวจภูมิแพ้ผิวหนัง ด้วยการปิดแผ่นทดสอบบริเวณหลังหรือต้นแขน ด้วยสารมาตรฐานในชุดทดสอบและเครื่องสำอางค์ของผู้ป่วย

2. รีมฝีปากอักเสบจากการระคายเคือง เช่น จากการเฝั่ม เฝั่ม รีมฝีปากบ่อยๆ เนื่องจากในน้ำลายมีเอนไซม์หลายชนิดทำให้ระคายเคืองได้

3. รีมฝีปากอักเสบจากภูมิแพ้ผิวหนัง ในผู้ป่วยที่มีผิวหนังอักเสบภูมิแพ้ซึ่งมีอาการคันบริเวณข้อพับเรื้อรัง และผิวหนัง อาจมีริมฝีปากแห้งลอกกร่วมด้วยได้

การดูแลและรักษา

1. หลีกเลียงการเลีย เฝั่ม หรือแกะลอกริมฝีปาก
2. หลีกเลียงสารสัมผัสที่แพ้ เช่น ลิปสติค ยาสีฟัน เป็นต้น
3. ทาสารให้ความชุ่มชื้นบ่อยๆ เช่น ซี้ผึ้งวาสลีน
4. ยาทาากลุ่มสเตียรอยด์ มีฤทธิ์ลดการอักเสบ ควรใช้ภายใต้การดูแลของแพทย์ เนื่องจากอาจมีผลข้างเคียงเกิดขึ้นได้หากใช้ยาไม่ถูกต้อง